

Aportacions a la flora dels Prepirineus centrals catalans

Carles BENEDÍ,
Julià MOLERO
&
Àngel M. ROMO

ABSTRACT

BENEDÍ, C., MOLERO, J. & A. M. ROMO, 1986: Contributions to the flora of Catalan central Pre-pyrenees. Collect. Bot. 16(2): 383-390.

Comments are made on the presence and chorology of certain taxa not previously encountered in the Catalan Central pre-Pyrenees: *Bassia hyssopifolia*, *Crypsis schoenoides*, *Lepidium virginicum*, *Puccinellia fasciculata*. The distribution areas of other taxa, which has been recorded only very rarely up to now in Catalonia, are considerably increased: *Adonis aestivalis* subsp. *aestivalis*, *Chenopodium botryoides*, *Odontites pyrenaea* subsp. *pyrenaea*, *Oenothera biennis* subsp. *suaveolens*, *Rorippa islandica*, *Sorbus mougeotii*. *Veronica peregrina* is recorded for the second time in Catalonia. *Panicum antidotale* is reported for the first time as an adventitious plant in the Iberian peninsula.

RESUMEN

BENEDÍ, C., MOLERO, J. & A. M. ROMO, 1986: Aportaciones a la flora de los Prepirineos centrales catalanes. Collect. Bot. 16(2): 383-390.

Se comenta la presencia y corología de algunos táxones no conocidos anteriormente del Prepirineo central catalán: *Bassia hyssopifolia*, *Crypsis schoenoides*, *Lepidium virginicum*, *Puccinellia fasciculata*. Para otros táxones, con muy pocas citas previas para Cataluña, se amplían notablemente sus áreas de distribución: *Adonis aestivalis* subsp. *aestivalis*, *Chenopodium botryoides*, *Odontites pyrenaea* subsp. *pyrenaea*, *Oenothera biennis* subsp. *suaveolens*, *Rorippa islandica*, *Sorbus mougeotii*. *Veronica peregrina* se indica por segunda vez en Cataluña. *Panicum antidotale*, es una planta adventicia indicada por primera vez en la Península Ibérica.

Presentem una sèrie de novetats florístiques per a les comarques de l'Alt Urgell i Pallars Sobirà i Jussà. Part d'aquestes citacions són una ampliació remarcable de l'àrea de distribució d'aquests tàxons, coneguda fins ara al Principat. D'altres són noves per a la flora de la Península Ibèrica.

Aquestes notes són una primera aportació dels estudis florístics que s'efectuen al Boumort i alentorns. Aquest estudi s'integra en el projecte d'investigació sobre la flora i vegetació dels Prepirineus centrals, del C.S.I.C., subvencionat per la CAICYT.

Bona part de les dades que es presenten correspon a espècies introduïdes, algunes de les quals són en procés d'expansió.

Hem realitzat mapes de distribució d'alguns tàxons, per a conèixer més bé la seva àrea de distribució al Principat. Per a l'elaboració d'aquests mapes s'han fet servir les citacions bibliogràfiques i les dades dels herbaris BC i BCF.

Cada citació va acompanyada de la quadrícula UTM d'un km de costat. El fus que correspon a les citacions és el 31T.

Adonis aestivalis L. subsp. **aestivalis**

ALT URGELL: Taús, cap a la Guàrdia d'Ares, CG 58, 1550 m, 17-VI-1979, *Molero & Pujadas* BCF.

A aquest tàxon ha de referir-se el que PUJADAS (1981: 58), va donar com a *Adonis pyrenaica*.

La subsp. *aestivalis* només és coneguda al Principat dels següents llocs: ALTA Cerdanya, Estavar, camps de cereals, 1230 m, *Sennen*, BC; Estavar a Llívia, 1200 m, *F. Jude*, BC (ut *A. ceretana* *Sennen*); BAIXA CERDANYA: Alp, Das, *E. Vayreda*, BC; RIPOLLES: Pardines, *Vigo* (1983: 206), BC.

Atriplex rosea L.

PALLARS JUSSÀ: La Pobla de Segur, CG 3279, 520 m, llit del riu Flamicell, 25-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650749.

Bassia hyssopifolia (Pallas) Volk. in Engler & Prantl (= *Echinopsilon reuterianum* Boiss.)

PALLARS SOBIRÀ: Gerri de la Sal, CG 4087, 590 m, marges de les salines, 20-X-1985, *Benedí & Molero*, BCF 21792.

Aquest tàxon té a les terres de la plana sicòrica les localitats més properes conegudes. Indicat prèviament de: SEGRIÀ, Lleida (loc. class.) *Font Quer* (MASCLANS, 1966: 128), BC; Almacelles, *Font Quer* (MASCLANS, l. c.), BC; L'URGELL, Tàrrega, *Font Quer* (MASCLANS, l. c.), BC; Vilagrassa, *O. de Bolòs* (MASCLANS, l. c.) BC; GARRIGUES, Torregrossa, *Capell* (MASCLANS, l. c.), BC.; BARCELONÈS, Montjuïc, *A. & O. de Bolòs* (1950: 289); Can Tunis, *Llenas*, BC; límits del Baix Cinca: Candasnos, *MOLERO* (1978: 180).

Bidens frondosa L.

ALT URGELL: Coll de Nargó cap a Organyà, CG 6171, 530 m, llms del riu Segre, 23-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650750. PALLARS JUSSÀ: La Pobla de Segur, CG 3279, 520 m, llit del riu Flamicell, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650751.

Neòfit que es troba en plena expansió. Es conegut de: LA SELVA, Riera d'Arbúcies, *A. & O. de Bolòs* (SIERRA, 1979: 298), BC; Osor, *A. & O. de Bolòs* (l. c.), BC; GIRONÈS: Medinyà, *Font Quer* (l. c.), BC; BAIX EMPORDÀ, Pals, *A. & O. de Bolòs* (l. c.), BC.; MAREME, Sant Pol de Mar, *O. de Bolòs* (l. c.), BC; idem, *Molero* (*MOLERO*, 1977: 91); delta de la Tordera, *Molero & Rovira*, BCF; ALT EMPORDÀ, Requesens (BLANCHÉ, *MOLERO & ROVIRA*, 1984: 120); BAIX CAMP, L'Hospitalet (RIVAS GODAY & RIVAS MART., 1958); BAIX EBRE, Tortosa (FOLCH, 1980); RIBERA D'EBRE, Ascó, *Molero & Rovira*, BCF; Miravet, *Molero & Rovira*, BCF.

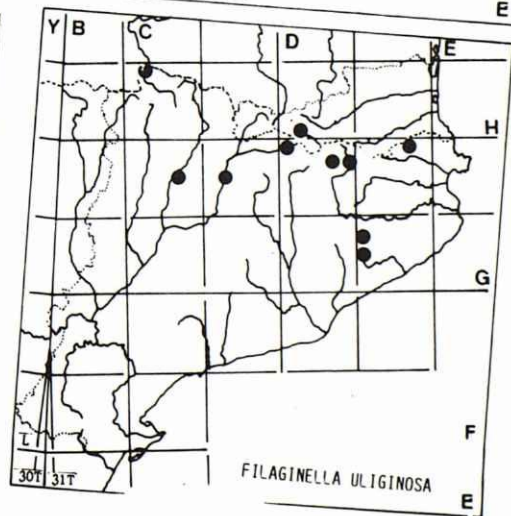
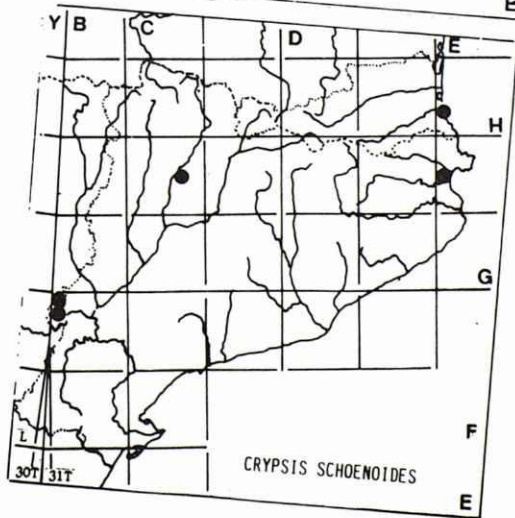
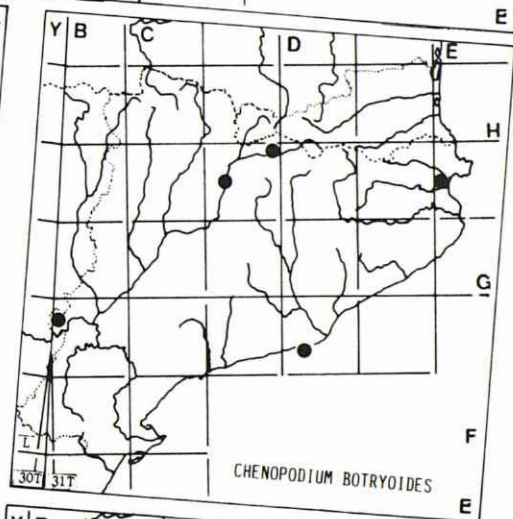
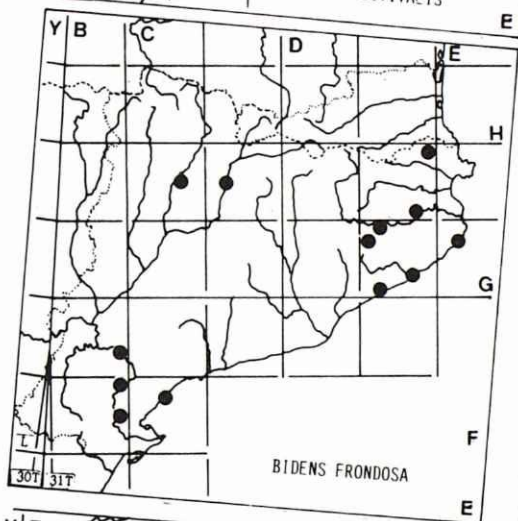
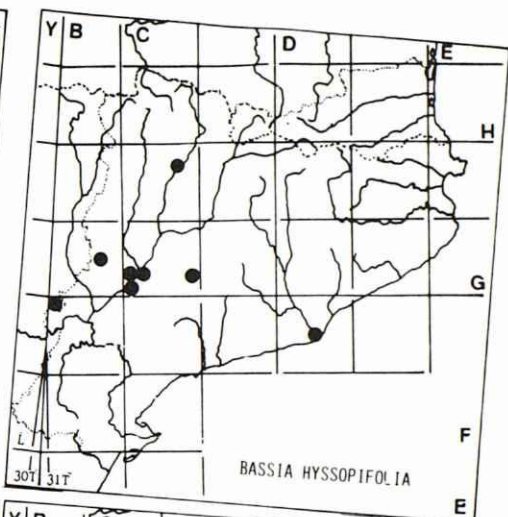
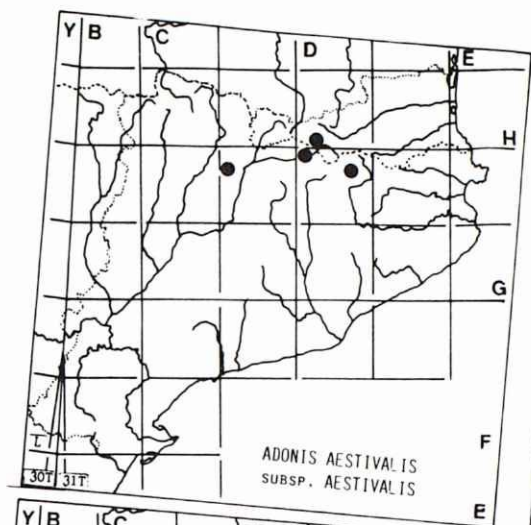
Centaureum tenuiflorum (Hoffmanns. & Link) Fritsch subsp. **acutiflorum** (Schott) Zelner

ALT URGELL: Vall de Cabó, cap a Cabó, CG 5677, 640 m, prop del riu, 27-VIII-1985. *Molero & Rovira*, BCF 32758.

Chenopodium botryoides Sm. in Sowerby

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, 530 m, llms del Segre, 23-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*. BC 650752.

Espècie coneguda de: BAIX CINCA, Serreta Negra de Fraga, (*MOLERO*, 1981: 42). *BOLÒS & VIGO* (1979: 38) la donen de l'ALT EMPORDÀ, boca de la Muga i del BAIX LLOBREGAT, de Castelldefels a partir d'uns plecsc recollits per *Sennen* d'aquestes localitats i determinats com *Ch. crassifolium*, (herb. *SENNE*N in BC).

Chenopodium glaucum L.

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, 530 m, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650753.

Chenopodium polyspermum L.

ALT URGELL: Organyà, CG 6171, 530 m, llims del Segre, 23-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650754.

Crypsis schoenoides (L.) Lam.

PALLARS JUSSÀ: La Pobla de Segur, CG 3277, 470 m, cua de l'embassament de Sant Antoni, llims sota el nivell de colmatació, 25-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650755.

Només ha estat indicat previament de: BAIX CINCA, Valdurriós (MOLERO 1978: 187); ALT EMPORDÀ, Roses i Castelló d'Empúries (CADEVALL 1936); i del VALLESPÍR, Argelers (*Bubani* in CADEVALL, l.c.).

Equisetum hyemale L. var. *hyemale*

PALLARS JUSSÀ: Rasos de Taús, CG 5085, 1640 m, als mulladius, 24-IV-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650756.

Eragrostis minor Host.

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, llims del Segre, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650757.

Euphorbia nutans Lag.

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, 530 m, talussos i vores de camins, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650758.

Filaginella uliginosa (L.) Opiz

PALLARS JUSSÀ: La Pobla de Segur, llit del Flamicell, CG 3279, 520 m, 25-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650759. ALT URGELL: vers Organyà, CG 6171, 530 m, codolars de les vores del Segre, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650760.

Tàxon amb citacions molt disperses al Principat: RIPOLLES, Ribes de Freser, *Vigo*, BC; Camprodon, *Vayreda* in CADEVALL (1926); ALTA GARROTXA, Rocabruna, *Vayreda*, BC; ALT EMPORDÀ, La Jonquera, Campmany, *Vayreda* in CADEVALL (1926); LA SELVA: Sant Hilari, CADEVALL (1926); Pla de les Arenes, *Vayreda* in CADEVALL (1926); VALLÈS ORIENTAL, Montseny, Santa Fe, *O. de Bolòs*, BC; ALTA Cerdanya, Llívia, Estavar, *Sennen*, in BC; BAIXA Cerdanya: Martinet, *Romo*, BC. La citació de Fos, *Jourtau* in CADEVALL (1926), es troba dins de la baixa Val d'Aran, ja dins del departament dels Hautes Pyrénées.

Frankenia pulverulenta L.

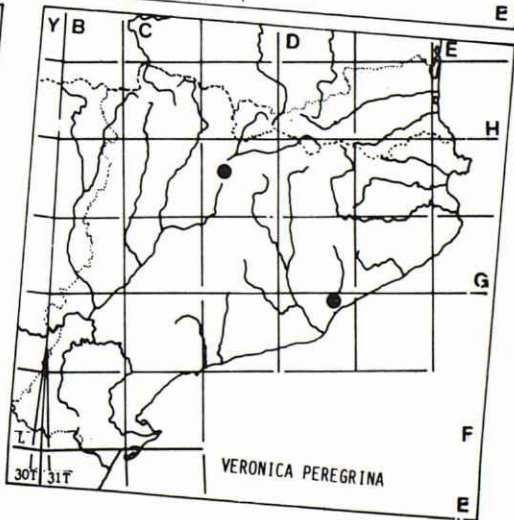
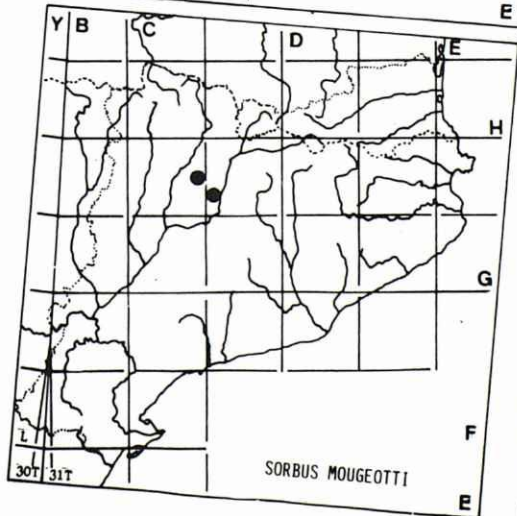
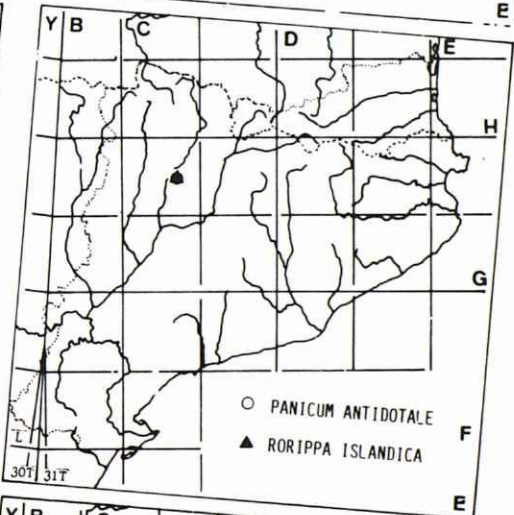
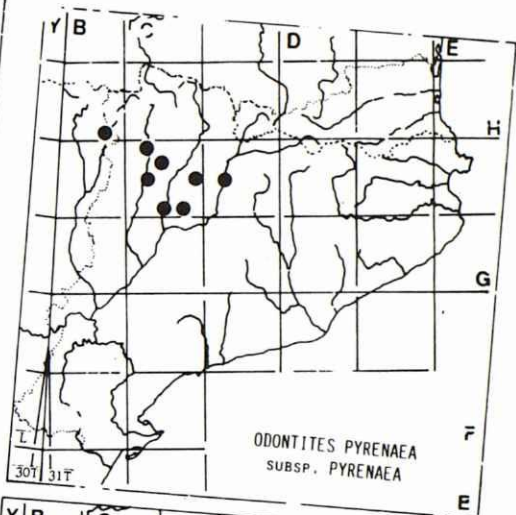
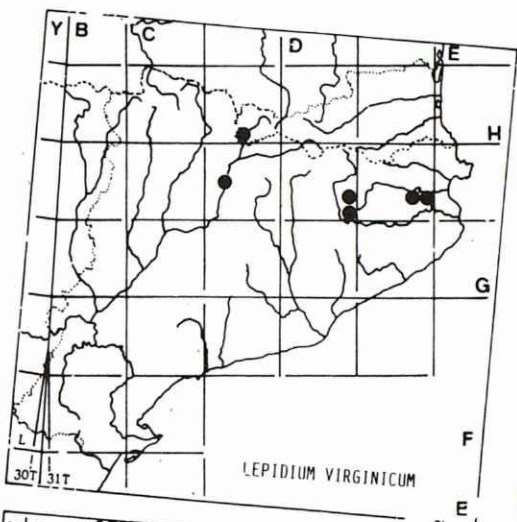
PALLARS SOBIRÀ: Gerri de la Sal, CG 4087, 600 m, a les salines 20-X-1985. *Benedí & Molero*, BCF 32799.

Kernera saxatilis (L.) Reichenb. var. *saxatilis*

PALLARS JUSSÀ: Serra de Carreu, CG 4673, 1680 m, fissures de les cingleres, 16-IX-1985, *Romo*, BC 650761.

Leontodon pyrenaicus Gouan subsp. *pyrenaicus*

PALLARS JUSSÀ: Serra de Carreu, CG 4673, 1750 m, prats, 16-IX-1985, *Romo*, BC 650762; ALT URGELL: rasos sobre Taús, CG 6085, 1640 m, 24-IX-1984, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650763.

Lepidium virginicum L. subsp. **virginicum**

ALT URGELL: Organyà, CG 6272, 520 m, vores del Segre, cap a Coll de Nargó, als codolars, 4-IX-1985, *Molero & Rovira*, BCF 32788.

El primer que va donar a conèixer aquest tàxon a Catalunya va ésser SENNEN (1929: 12), a partir de materials recol·lectats pel *Gmà. Gonçal (J. Barrau)* d'Osona: Manlleu, 450 m, 31-V-1927, Pl. d'Esp. 6286. Amb posterioritat, va ésser indicada per LOSA & MONTSERRAT (1951), d'Andorra la Vella, plec recol·lectat el VIII-1949, in BCF. També ha estat indicada de l'Alt Empordà, per A. & O. BOLÓS (1961), d'Esponellà i de Vilert, als arenys del Fluvià. CASASAYAS (1984), la donà de la Farga de Bebié, al Ripollès, i hi fa un recull parcial de les citacions precedents. Les localitats donades per COSTE & SOULIÉ (1913: 29), es troben a la baixa Val d'Aran, dins del departament dels Hautes Pyrénées.

Lonicera periclymenum L. subsp. **periclymenum**

PALLARS JUSSÀ: Serra de Carreu, CG 4673, 1500 m, 16-IX-1985, *Romo*, BC 650764.

Odontites pyrenaea (Bubani) Rothm. subsp. **pyrenaea**

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, 530 m, brolles, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*. BC 650765. PALLARS JUSSÀ: Serra de Boumort, obaga de la Crequeta, CG 4677, 2000 m, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650766.

Aquest tàxon té una àrea de distribució limitada als Prepirineus centrals: L'Ametlla del Montsec. ROMO (1983), BC; Montsec de Rúbies, ROMO (l. c.), BC; Esplugafreda, ROMO (l. c.), BC; PALLARS JUSSÀ: Senterada, O. BOLÓS (1974), BC; ALTA RIBAGORÇA, Malpàs, O. BOLÓS (1974), BC; Montsec, *Kretschmer*, BC. Segons P. MONTSERRAT (1980: 588) és freqüent a la part oriental dels Pirineus calcaris aragonesos, i té a Barbaruens, i a Roda d'Isàvena, G. MONTSERRAT (1985), les localitats més properes a les nostres.

Oenothera biennis L. subsp. **suaveolens** (Pers.) Rouy & Camus

PALLARS SOBIRÀ: Gerri de la Sal, CG 4087, 590 m, marges pedregosos de la Noguera Pallaresa, 20-X-1985, *Benedí & Molero*, BCF 32784.

Com ja indiquen BOLÓS & VIGO (1984), la distribució de les subespècies d'*O. biennis*, no és pas ben clara. Té interès destacar la presència d'aquest tàxon a les terres de l'interior, lluny de la influència marítima.

Panicum antidotale Retz.

PALLARS JUSSÀ: La Pobra de Segur, llit del Famicell, CG 3279, 520 m, 25-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650767.

És una planta distribuïda, fins ara, per Amèrica del Nord, Àfrica del Nord, Orient Mitjà, Índia i Austràlia. No coneixem cap citació per a Europa.

Neòfit nou per a la flora de la Península Ibèrica; les citacions més properes conegudes, segons E. HAFLIGER & H. SCHOLZ (1980), es troben al Nord d'Àfrica.

Puccinellia fasciculata (Torrey) E. P. Bicknell subsp. **fasciculata**

PALLARS SOBIRÀ: Gerri de la Sal, CG 4087, 590 m, a les salines 20-X-1985, *Benedí & Molero*, BCF 32794. Det. *J. M. Montserrat*.

Tàxon conegut del litoral, i amb molt poques citacions a les terres de l'interior: ALT EMPORDÀ, platja de Castelló d'Empúries, Sennen, BC; LA SELVA, Caldes de Malavella, *Font Quer*, BC; BAIX LLOBREGAT, Castelldefels, *Sennen*, BC; Plana del Llobregat, *Sennen*, BC; BAIX CINCA, Fraga, *J. M. Montserrat*, BC.

Rorippa islandica (Gunnerus) Borbás (= *Sysimbrium islandicum* Gunnerus)

PALLARS JUSSÀ: La Pobra de Segur, marges del Flamicell, CG 3279, 520 m, 19-X-1985, *Benedí & Molero*, BCF 32786.

Els materials recol·lectats se separen de *R. palustris*, perquè presenten els sèpals de 1-1,2 mm (mai superiors a 1,6 mm), per les fulles de la roseta basal persistents i per la longitud del fruit, més de dues vegades la del peduncle. D'altra banda JONSEL (1968) ha assenyalat el caràcter tetraploide ($2n = 32$) de *R. palustris*, per contra *R. islandica* es diploide ($2n = 16$).

Hem comprovat, amb els nostres plecs, que hi ha la tendència a reduir la relació longitud pedicel/long. sílicula. Fet aquest que ja va ésser indicat per (JONSEL, l. c.) per a les poblacions més meridionals.

Aquest tàxon té una distribució àrtico-alpina. Les localitats més meridionals a Europa es troben als Balcans, Apenins i Alps (TOMSOVIC: 1974). Dels Pirineus ha estat indicada de l'Ariège i Haute Garonne (JONSEL, loc. cit.); baixa Val d'Aran, COSTE & SOULIÉ (1913); Val d'Aran, PERDIGÓ (1983). Dels Picos de Europa ha estat indicada d'Andara per LAÍNZ (1964: 189; 1970: 20; 1976: 13).

TOMSOVIC (loc. cit.: 209) situa el límit altitudinal inferior per a aquest tàxon als 1300 m. L'hàbitat peculiar dels codolars del riu, on no hi ha tanta competència per l'espai i el fàcil transport des de altituds superiors, juntament a l'alt grau d'humitat de sòl, possibiliten la seva presència, als voltants dels 500 m. És molt probable que es trobi a la capçalera del Flamicell.

Seseli tortuosum L.

ALT URGELL: Tres Ponts, CG 6378, 580 m, talussos, 24-IX-1985, *Benedí, Molero & Romo*, BC 650768.

Sorbus mougeotii Soyer-Will. & Godr. in Godr.

PALLARS JUSSA: Serra de Carreu, CG 4673, 1700 m, clarianes del bosc de pi negre, 16-IX-1985, *Romo*, BC.

Indicada amb anterioritat al Principat de l'ALT URGELL: Aubenç, MOLERO & VIGO (1981: 20). També es coneix del Cadí, BOLÒS & VIGO (1984: 413).

Spergularia media (L.) C. Presl

PALLARS SOBIRÀ: Gerri de la Sal, CG 4087, 590 m, 20-X-1985, *Benedí & Molero*, BCF 32793.

Veronica peregrina L.

ALT URGELL: entre Coll de Nargó i Organyà, CG 6171, 530 m, lloms del Segre, 24-IX-1985. *Benedí, Molero & Romo*, BC.

Tàxon introduït d'Amèrica a Europa el segle XVIII, segons FOURNIER (1946).

Trobada per primer cop a Catalunya, per Montserrat UBACH (1950: 437), al llit del Besòs, entre Montcada i Mollet, plec al BC. No havia estat retrobada fins ara al Principat.

BIBLIOGRAFIA

- BLANCHÉ, C., J. MOLERO & A. ROVIRA, 1984: Noves dades per a la flora vascular de l'Alt Empordà. Butll. Inst. Catalana Hist. Nat. 51 (sec. bot., 5) 117-121.
- BOLÒS, A. & O. DE, 1950: La vegetación de las comarcas barcelonesas. Barcelona.
- BOLÒS, A. & O. DE, 1961: Observacions florístiques. Miscel·lània Fontseré: 83-102. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE, 1974: Notes sobre vegetació glareícola. Miscel·lània Alcobé: 77-86. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & J. VIGO, 1979: Observacions sobre la vegetació dels Països Catalans, I. Collect. Bot. (Barcelona) 11: 25-89.
- BOLÒS, O. DE & J. VIGO, 1984: Flora dels Països Catalans. Ed. Barcino. Barcelona.
- CADEVALL J., 1913-1937: Flora de Catalunya. Barcelona.
- CASASAYAS, T., 1984: Aportacions a la flora exòtica catalana, II. Folia Bot. Misc. (Barcelona) 4: 101-107.
- COSTE, H. & J. SOULIÉ, 1913: Florule du Val d'Aran ou catalogue des plantes qui croissent spontanément dans la bassin supérieur de la Garonne. Bull. Ac. Intern. Géogr. Bot. 23: 177-208.
- FOLCH, R., 1980: La flora de les comarques litorals compreses entre la riera d'Alforja i el riu Segre. I.E.C., sec. ciènc., 60. Barcelona.
- FOURNIER, P. V., 1946: Les quatre Flores de la France, Corse comprise. Ed. Lecheralier. Paris.
- HAFLIGER, E. & H. SCHOLZ, 1980: Grass Weeds, 1: Malezas de la subfamilia Panicoideae. CIBA-GEIGY. Barcelona.

- JONSEL, B., 1968: Studies in the North-west European species of *Rorippa*. Symb. Bot. Upsal. 19(2) 1-121.
- LAÍNZ, M., 1964: Aportaciones al conocimiento de la flora cántabro-Astur. VIII. Bol. Inst. Est. Astur. X: 173-218. Idem, IX, 1970. Bol. Inst. Est. Astur., XV: 3-45. Idem, XI, 1976. Bol. Inst. Est. Astur., XXII: 3-44.
- LOSA, T. M. & P. MONTSERRAT, 1951: Aportación al conocimiento de la flora de Andorra. Inst. Est. Pir. Zaragoza.
- MASCLANS, F., 1966: Flora del Segrià i de l'Urgell, a la Plana occidental catalana. I.E.C. sec. ciènc., XXX.
- MOLERO, J., 1977: Notas corológicas, I. Acta Phyt. Barcinon., 20: 1-12.
- MOLERO, J., 1978: Aportaciones al conocimiento de la flora aragonesa. Lagasalia 7(2) 17,9-188.
- MOLERO, J., 1981: Aportaciones al conocimiento de la flora aragonesa, II. Folia Bot. Misc. (Barcelona) 2: 41-48.
- MOLERO, J. & J. VIGO, 1981: Aportació al coneixement florístic i geobotànic de la serra d'Aubenç. Treb. Inst. Bot. Barcelona. 6, 82 pp.
- MONTSERRAT, P., 1980: El *Odontites pyrenaea*, sus afinidades y distribución. Bol. Soc. Brot. 53: 587-594.
- MONTSERRAT, G., 1985: Notas sobre la flora del Prepirineo Central, I. Collect. Bot. (Barcelona) 16(1): 235.
- PERDIGÓ, M. T., 1983: L'Estanyó, un petit estany interessant a la vall d'Aran. Collect. Bot. (Barcelona) 14: 511-514.
- PUJADAS, J., 1981: Contribució al coneixement florístic de la serra del Boumort (Prepirineu català), I. Folia Bot. Misc. (Barcelona) 2: 57-63.
- RIVAS GODAY, S. & S. RIVAS MARTÍNEZ, 1958: Acerca de la *Ammophiletea* del este y sur de España. Anales Int. Bot. Cavanilles 16: 549-584.
- ROMO, A. M., 1983: Flora i vegetació del Montsec (Prepirineu Català). Tesi doctoral inèdita. Fac. Biologia. Barcelona.
- SENNEN, Fr., 1929: Quelques espèces adventices, subspontanées ou cultivées en Espagne, et dans le domaine méditerranéen. Cavanillesia 2: 10-42.
- SIERRA, E., 1979: Algunes espècies adventícies i naturalitzades. Collect. Bot. (Barcelona) 11: 297-300.
- TOMŠOVIĆ, P., 1974: The diploid *Rorippa islandica* discovered in southern Europa. Folia Geobot. Phytotax. Bohem. 19: 209-212.
- UBACH, M., 1950: La *Veronica peregrina* L. en Cataluña. Collect. Bot. (Barcelona) 2(3): 437.
- VIGO, J., 1983: El poblament vegetal de la vall de Ribes. Acta Bot. Barcinon., 35: 1-793.

(Rebut: 19 de desembre de 1985)